

**Становище на
КНСБ, КТ"ПОДКРЕПА", ФСЗ-КНСБ, МФ "Подкрепа",
НАРЗ, БЛС, БЗС, БФС, БАПЗГ**

**Относно: Проект за бюджет за здравеопазване за 2010 г.
Проект на Закона за изменение и допълнение на ЗЗО**

I. Проект за бюджет на НЗОК за 2010 г.

Предвижда се бюджетът на НЗОК за 2010 г. по разходите и трансферите да е на обща сума 1 689 432 хил.лв. при очаквано изпълнение за 2009 г. – 2 068 182 хил.лв., т.е. 378 750 хил. лв. по-малко.

Запазват се на ниво за 2009 г. здравноосигурителните плащания за първична извънболнична медицинска помощ, специализирана извънболнична медицинска помощ и медико-диагностична дейност.

Същевременно не се предвижда необходимото финансиране за увеличаване достъпността, обема и качеството на първичната медицинска помощ.

Намаляват се с 10 млн. лв. здравноосигурителните плащания за лекарства за домашно лечение, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели, което ще предизвика дефицит между 50-80 млн.лв., който ще доведе до увеличаване плащанията от страна на пациентите.

Намаляват се здравноосигурителните плащания за болнична помощ от 931 432 333 хил. лв. за 2009 г. на 708 932 хил.лв. за 2010 год. или намаление с 31,3 %.

В здравноосигурителните плащания за дентална помощ лобистки се вкарват плащания в размер на 9 млн. лв. за зъботехническа дейност, като по този начин се отнемат дейности от лечението на децата.

Това означава, че с отделяните финансови ресурси е невъзможно да се актуализира както стойността на клиничните пътеки, така и обемът и качеството на болничната дейност според потребностите на населението, т.е. ще бъдат лекувани с 31,3 % по-малко пациенти и в лечебните заведения ще постъпят със същия процент по-малко средства.

В момента задълженията на лечебните заведения за болнична помощ са около 280 млн. лв. Болничният мениджмънт ще бъде изправен пред дилемата дали да намалява средствата за възнаграждения на работещите или да трупа нови дългове.

Предвижда се наличността на НЗОК в БНБ да се увеличи с 829 779 хил. лв. и да достигне 1 300 млн.лв. За втора поредна година се предлага приходите от здравноосигурителни вноски и трансфери за здравно осигуряване да не се използват за заплащане на здравни услуги, а да се увеличава резервът на НЗОК в БНБ.

Вместо за здравеопазване средствата отиват във фискалния резерв на БНБ. Отсъствието на промяна в това отношение драстично ще намали количеството и качеството на предлаганите болнични услуги и ще доведе до значително ограничаване на възможностите на лечебните заведения за своевременно, резултативно обслужване на пациентите и до занижаване на възнагражденията

на работещите.

Синдикатите, професионално - съсловните организации и работодателите в здравеопазването категорично не одобряват Проекта за бюджет на НЗОК за 2010 г. и го определят като пагубен за системата на здравеопазване, и призовават управляващите приходите от здравноосигурителните вноски и трансфери за здравно осигуряване да се използват за заплащане на здравни услуги, а не за трупане на резерв на НЗОК в БНБ.

II. Проект за бюджет на Министерството на здравеопазването за 2010 г.

С проекта на бюджет на Министерството на здравеопазването за 2010 г. са разчетени разходи в размер на 634 094,6 хил.лв. при 664 764,7 хил.лв. бюджет 2009 г.

Припомняме, че бюджетът на Министерството на здравеопазването за 2008 г. беше 590 811,0 хил.лв.

Най-голямо намаление е предвидено за капиталови разходи - с 56,24 %, от 34 280,5 хил.лв. на 15 000 хил.лв. за 2010 г.

Предлаганият проектобюджет поставя пред сериозни финансови затруднения ЦСМП, РИОКОЗ, ДМСГД, психиатричните болници, центровете за трансфузионна хематология и националните центрове.

Ниските възнаграждения на работещите в тези лечебни заведения води до демотивация на работещите в тях, влошаване качеството на медицинските услуги и масово напускане на системата и страната.

Намалението на числеността на работещите в системата на РИОКОЗ с 15 % допълнително ще влоши дейността им и ще създаде опасност от влошаване на превантивния контрол, извършван от тях.

В проекта за бюджет на Министерския съвет се предлага за здравеопазване да бъдат отделени 2 514 026 хил. лв. за 2010 г. при бюджет за 2009 г. – 3 086 300 хил. лв., т.е. с 572 274 хил. лв. по-малко.

Същественото намаляване на бюджета ще има силно негативно въздействие върху реализацията на националните профилактични програми и ще минимизира обхвата и ефективността на превантивните дейности на националните центрове и на РИОКОЗ. Отнемането на водещата роля на профилактичното начало в здравеопазването ще увеличи още повече бремето на болестността и смъртността на населението, ще нарасне търсенето на медицинската помощ и - при ограничаване възможностите за функциониране на лечебните заведения, ще предизвика разрастване на неформалните плащания в опит да се заобикалят неизбежните списъци на чакащи и ограничения достъп до квалифицирана медицинска помощ.

Практическото „замразяване“ на възнагражденията на медицинските специалисти, които работят в училищното и детското здравеопазване, неспазването на наредбата за максимален брой деца в детските ясли в големите градове води до прекомерно натоварване на тези специалисти и опасност от сериозни инциденти.

Синдикатите, професионално - съсловните организации и работодателите не приемат проекта на бюджет на Министерството на здравеопазването и призовават в най-лошия вариант да бъдат осигурени средства поне до размера

на изразходваните през 2009 г.

Значителното намаление на бюджета ще доведе до проблеми с осигуряването на скъпоструващи лекарствени продукти извън обхвата на задължителното здравно осигуряване – медикаменти за онкологично болни, ХИВ и други.

Призоваваме управляващите да осигурят необходимите средства за нормално функциониране на здравеопазването в условията на криза !

III. Проект на Закона за изменение и допълнение на ЗЗО.

Синдикатите, професионално - съсловните организации и работодателите в здравеопазването считат, че съществува остра необходимост от изменения и допълнения в Закона за здравното осигуряване с оглед ефективното реформиране и стимулиране на цялостната система на здравното осигуряване и финансиране на здравните услуги в страната.

По отношение на работния проект обаче могат да бъдат направени редица критични бележки:

1. При разписване на проекта за Закона трябва комплексно да се оценява действието не само на ЗЗО, но и действието на останалите закони, които в своята съвкупност реализират философията на здравната реформа. Приемането на стъпки за „ремонт“ на един от няколкото взаимно свързани закони – ЗЗО, е едностранчив, а не интегриран подход към ефективно реформиране на здравеопазването.

Такъв подход показва отсъствието на цялостна, единна визия за необходимото пренастройване на цялата сложна правна, икономическа и организационна конструкция на здравеопазването.

2. §4 и други, в които се прави промяна на „договор“ със „споразумение“.

Вероятно една от идеите на тази смяна е да се подкрепи замяната на договорното с административното начало при уреждане на взаимоотношенията на НЗОК със съответните изпълнители на медицинска помощ.

3. С предложените изменения се нарушават основни демократични принципи при избора на ръководните органи на НЗОК. Преди всичко не е спазен трипартитният принцип на МОТ в управлението на обществено осигурителните фондове за участие на държавата, синдикатите и работодателите в съотношение 2:1:1. Ако изхождаме от този принцип, би следвало Надзорният съвет да е в състав 4 представители на държавата, двама на представителните синдикални организации и двама на работодателските организации.

4. Приемливо е да отпаднат Управителният и Контролният съвет като управленски органи на НЗОК, но трябва да се запази ролята на Общото събрание на представителите на НЗОК, като се разпишат неговите функции и правомощия и се прецизират конкретните квалификационни изисквания за членовете му. По предложение на Общото събрание на НЗОК, Народното събрание следва да избира директора на НЗОК. Не е ясно и защо мандатът на НС следва да е 5 години ? Какво точно се цели с тази продължителност на мандата и дали е оправдана ? Не е ли по-добре мандатът да е четири години, какъвто е и този на Народното събрание ?

5. Синдикатите, професионално - съсловните организации и работодателите в здравеопазването

ПРЕДЛАГАТ:

- При липса на доходи от трудови или приравнени към тях отношения здравната вноска да се заплаща от доходи от капитал и собственост (наеми, ренти, дивиденди и др.) (към §30/чл.30).
- Разпределението на здравноосигурителната вноска между работодателя и ведомството и осигурения да се запази в съотношение 60:40, както е при останалите осигурителни вноски (§31/чл. 40).
- В чл.45 да се добави включването на БФС в процеса по изработване и подписване на НРД в частта касаеща отпускането на лекарствени продукти и в определяне съдържанието на типовите договори на аптеките, както и гарантиране от бюджета на НЗОК заплащането на отпуснатите продукти.
- Ще бъде удачно в предвидения в §39/чл.55б от проекта Консултативен съвет да се включи и представител на синдикати - един излъчен от съответните представителни организации. От гледна точка на потребителите цените също имат значение и за осигурените лица представлявани от синдикатите.
- Да се предвиди текст в чл.64а на проекта, чрез който лечебните заведения - изпълнители на медицинска помощ, са длъжни да уведомят гражданите, че директното заплащане в пари или в натура на лица от лекуващите екипи или на други, с които те са свързани, е забранено.
- В §70.Чл.101(1) т.т.1 и 2 на Закона по-ясно трябва да се разпише запазването на контролните финансови и медицински дейности на НЗОК и тяхното стиковане с тези на Изпълнителната агенция „Медицински одит“, която не трябва да „следи“, а да анализира и контролира качеството на предоставяните здравни услуги от договорните партньори на НЗОК.

Проведените досега единични работни срещи, в които участваха работодатели, синдикати и професионално съсловни организации, не са достатъчни, за да се приеме, че се е състояла задълбочена и с широкото участие на всички заинтересовани фактори дискусия по необходимостта от пренастройки във философията на здравната реформа и свързаните и произтичащи от нея промени в комплекса от закони и нормативни актове.